

**Анотації курсів
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
(термін навчання: 3 роки 10 місяців)**

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Мета викладання курсу – формування в студентів мотивації, знань, умінь та навичок щодо успішного здійснення педагогічної діяльності, потреб професійного розвитку; становлення педагогічної спрямованості мислення; теоретична підготовка майбутніх учителів до здійснення навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності;
- показати заклад дошкільної освіти як місце майбутньої професійної діяльності;
- ознайомити зі змістом та основними формами навчання у вищому педагогічному закладі освіти, видами і формами перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів;
- допомогти студентам адаптуватися до освітнього процесу у вищих навчальних закладах освіти;
- розкрити місце педагогічної практики студентів у їх професійній підготовці, шляхи формування культури педагогічного спілкування;
- дати уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи з оволодіння спеціальністю, про роль самовиховання у формуванні основ педагогічної майстерності;
- сприяти формуванню особистості майбутнього вихователя, розвитку його культури, ерудиції.

Під час вивчення курсу формуються такі компетенції: *програмні*: інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна та *фахові компетентності спеціальності*: соціально-психологічна, аутопсихологічна, педагогічна, професійно-комунікативна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна.

ПЕДАГОГІКА ДОШКІЛЬНА

«Педагогіка дошкільна» є складовою частиною дисциплін циклу професійної підготовки нормативного блоку.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів із закономірностями процесу навчання і виховання дітей дошкільного віку, змістом дошкільної освіти, формами, методами і засобами формування особистості дитини, що забезпечить підготовку висококваліфікованих і

конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.

Завдання курсу:

– розкрити теоретичні основи виховання, навчання і розвитку дітей дошкільного віку та методичні питання організації життя і діяльності дошкільників;

– ознайомити студентів з надбаннями народної педагогіки, досягненнями світової науки і передового педагогічного досвіду в галузі дошкільної освіти;

– формувати здатність до педагогічного осмислення явищ виховання й розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання;

– сприяти оволодінню студентами змістом дошкільної освіти, принципами, методами і формами організації освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі;

– розвинути уміння педагогічного прогнозування, самостійність та критичність мислення;

– сприяти вихованню кращих моральних рис особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу: любові та поваги до особистості дитини.

Під час вивчення курсу формуються такі компетенції: *програмні*: інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язберезувальна, інформаційно-комунікаційна та *фахові компетентності спеціальності*: соціально-психологічна, аутопсихологічна, педагогічна, професійно-комунікативна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна.

ІСТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

У системі підготовки педагогічних кадрів у галузі дошкільного виховання історія дошкільної педагогіки займає одне з провідних місць. Історія дошкільної педагогіки як навчальна дисципліна є необхідною ланкою формування цілісного уявлення майбутнього педагога про свою професійну діяльність вихователя.

У змісті курсу розглядаються основні етапи розвитку виховання дитини дошкільного віку, а також педагогічних ідей, поглядів та систем дошкільного виховання у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.

Програми спрямовані на:

- оволодіння студентами знаннями про історичний шлях розвитку дошкільної педагогіки – станом виховання дітей дошкільного віку на різних етапах розвитку людства, найважливішими педагогічними ідеями і теоріями;

- розширення історико-педагогічного кругозору, ерудиції;

- вироблення у студентів історичного підходу до розуміння педагогічних явищ і теорій;

- формування наукового світогляду, педагогічної ерудиції та обізнаності;

- формування у студентів усвідомлення значимості дошкільного виховання у розвитку суспільства, ролі обраної професії та власного професіоналізму у вихованні дітей дошкільного віку.

Програма має два розділи – «Розвиток теорії і практики дошкільного виховання до початку XIX ст.» та «Історія дошкільного виховання у XIX–XX ст.».

ІСТОРИЯ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Вивчення історії педагогіки як навчального предмета у вищих педагогічних навчальних закладах має особливе значення для професійного становлення майбутніх педагогів. Курс історії загальної та дошкільної педагогіки розширює загальнопедагогічні уявлення студента, допомагає виробленню творчого ставлення до педагогічної спадщини, дає уявлення про процес розвитку теорії і практики виховання і навчання.

У змісті курсу розглядаються основні етапи розвитку виховання дітей дошкільного та шкільного віку, освіти та педагогічної думки: виникнення виховання, формування сімейного виховання, його методів та засобів; розвиток дошкільних і навчальних закладів різного рівня, формування змісту, форм та методів навчання в них; розвиток педагогічних ідей, понять, формування педагогічної теорії.

Основні завдання курсу:

- вивчення стану та розвитку виховання, виховних закладів і педагогічних теорій різних країн і народів на різних ступенях людського суспільства;

- вироблення у студентів історичного підходу до аналізу педагогічних явищ і теорій, розуміння їх генези;

- формування наукового світогляду, педагогічної ерудиції та обізнаності;

- розвиток науково-педагогічного мислення майбутнього педагога і вихователя, уміння мислити педагогічними категоріями та творчо використовувати їх у власній роботі.

Програма має два розділи «Зарубіжний досвід історії дошкільного виховання, школи та педагогічної думки» та «Історія вітчизняного виховання, освіти та педагогічної думки»

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ДИДАКТИКА

Курс спрямований на формування в майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти уявлень про загальні основи педагогіки та дидактику як галузі педагогіки, особливості організації навчального процесу в умовах закладу освіти. На ґрунті усвідомлення тенденцій розвитку освіти в різних країнах світу передбачено в процесі вивчення навчальної дисципліни вдосконалення умінь студентів аналізувати педагогічні ситуації з позицій сучасної науки; кваліфіковано організовувати роботу з учнями на різних етапах навчального процесу з орієнтацією на реалізацію вимог певних принципів навчання, із застосуванням традиційних та інноваційних методів,

засобів і прийомів навчання, організацією відомих та новітніх форм навчання; діагностувати рівень власної професійної компетентності та спроможності до творчості в рамках дисципліни.

Метою викладання курсу є опанування студентами загальних основ педагогіки та дидактики, формування педагогічних умінь, професійних якостей особистості, які дозволять майбутнім вихователям успішно оволодівати дошкільною педагогікою та майстерністю дошкільної освіти, досягти високого рівня самоорганізації професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- озброїти студентів системою знань про загальні засади педагогіки та дидактику;
- підготувати студентів до вільного оперування цими знаннями з метою удосконалення їхніх інтелектуальних умінь і навичок, формування ціннісного ставлення до педагогіки як науки;
- сформувані в майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації педагогічного процесу в дошкільному навчальному закладі та початковій школі.

У процесі вивчення курсу в майбутніх педагогів формуються такі професійні компетентності: педагогічна, дидактична, методична, елементи етнопедагогічної та історико-педагогічної.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Курс спрямований на формування в майбутніх фахівців у галузі початкової освіти уявлень про теорію виховання як галузь педагогіки, особливості організації виховного процесу в умовах освітнього закладу. На ґрунті усвідомлення тенденцій розвитку педагогіки передбачено в процесі вивчення навчальної дисципліни вдосконалення умінь студентів аналізувати педагогічні ситуації з позицій сучасної науки, кваліфіковано організовувати роботу з батьками учнів, діагностувати рівень власної педагогічної компетентності в рамках дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами теорії виховання, формування педагогічних умінь, професійних якостей особистості, які сприяють успішному оволодінню майбутніми вчителями початкових класів майстерністю організації початкової освіти, досягнення ними високого рівня самоорганізації професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- озброїти студентів системою знань про теорію виховання, її зв'язки з іншими педагогічними науками;
- підготувати студентів до вільного оперування цими знаннями з метою удосконалення їхніх інтелектуальних умінь і навичок, формування ціннісного ставлення до педагогіки як науки;
- сформувані в майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації навчально-виховного процесу в початковій школі.

У процесі вивчення курсу в майбутніх учителів початкових класів формуються такі професійні компетентності: педагогічна, виховна, методична, елементи етнопедагогічної та історико-педагогічної.

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ

Курс спрямований на формування в майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти уявлень про педагогічну майстерність та її компоненти, на вдосконалення низки педагогічних здібностей, що виступають підґрунтям для гуманістичної спрямованості діяльності педагога, виявлення спроможності до педагогічної творчості. Курс зорієнтований на актуалізацію у студентів потреби у професійному самопізнанні і самовихованні, на формування у них системи умінь педагогічної техніки, креативності, можливості їх подальшого свідомого вдосконалення під час педагогічної практики та в процесі безпосередньої професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами основ педагогічної майстерності, формування педагогічних умінь, які вможливають досягнення майбутніми вихователями високого рівня самоорганізації професійної діяльності на рефлексивній основі, вияв педагогічної творчості.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- озброїти студентів системою знань про педагогічну майстерність та педагогічну творчість;
- сформувати у майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації навчально-виховного процесу;
- познайомити студентів із можливими шляхами вдосконалення умінь, пов'язаних з різними елементами педагогічної техніки;
- удосконалювати творчі здібності студентів у контексті подальшої професійної діяльності.

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі освіти педагогічної, дидактичної, виховної, комунікативної, іміджетворчої компетентностей.

ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчальна дисципліна «Основи наукових педагогічних досліджень» передбачає засвоєння студентами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження. Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження, формує навички роботи з різними інформаційними джерелами, допомагає у підготовці курсових і дипломних робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні завдання курсу – навчити майбутніх педагогів:

- обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження;
- обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв'язання поставлених у роботі завдань;
- визначати об'єкт і предмет дослідження;
- аналізувати науково-методичну літературу, а також досвід роботи учителів;
- літературно і технічно оформлювати наукові результати, визначати їх практичну значущість і наукову новизну.

Під час вивчення курсу формуються такі компетенції: інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна.

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ

Вивчення курсу «Теорія і методика співпраці з родинами» спрямоване на ознайомлення студентів з теоретичними основами та сучасними тенденціями розвитку педагогічної науки стосовно проблем сімейного виховання та взаємодії закладів дошкільної освіти з родинами.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку щодо вмінь ефективно будувати співпрацю з родинами своїх вихованців.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- ознайомлення із закономірностями становлення і функціонування інституту сім'ї в Україні;
- сформувати у майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти;
- ознайомити із можливостями врахування в освітньому процесі закладу дошкільної освіти особливостей виховання дітей в різних типах сімей;
- познайомити студентів із формами організації, методами, засобами взаємодії педагогів закладу дошкільної освіти з родинами;

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички:

- реалізувати особистісно-зорієнтовану модель педагогічної взаємодії з батьками своїх вихованців з метою забезпечення повноцінного розвитку особистості дошкільника;
- розробляти ефективні технології взаємодії з батьками в умовах сучасного закладу дошкільної освіти;
- вивчати, аналізувати та узагальнювати сучасний досвід закладів дошкільної освіти з питань побудови взаємодії з родинами вихованців;
- підвищувати рівень педагогічної культури батьків, враховуючи їхній загальний розвиток, активність, різноманітні інтереси на основі відроджуваних традицій української етнопедагогіки та досягнень світової педагогіки;

- розвивати уміння педагогічного прогнозування, дослідницьких умінь;
- практично втілювати набуті знання у сучасних умовах суспільного дошкільного виховання.

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти педагогічної, дидактичної, виховної, комунікативної компетентностей.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вивчення предмету «Теорія і методика музичного виховання в закладах дошкільної освіти» має особливе значення для професійного становлення майбутніх вихователів. Курс розширює та забезпечує майбутніх працівників закладів дошкільної освіти необхідним обсягом знань з музичної грамоти для самостійного проведення музично-виховної роботи.

У змісті курсу розглядаються актуальні проблеми музично-естетичного виховання дошкільників на сучасному етапі, виховне значення музики як виду мистецтва, музичне виховання в системі народної освіти в нашій країні, мета, завдання, принципи музичного виховання. У змісті курсу велике значення приділяється розвитку та формуванню музичних здібностей дошкільнят, індивідуальному та диференційованому підходу до дітей.

Основна мета викладання дисципліни – це оволодіння методикою музичного виховання дітей дошкільного віку, розвиток у студентів інтересу до музики, формування музичного смаку, творчої цілеспрямованості та музично-естетичної орієнтації.

До основних завдань курсу відносимо:

- вивчення теоретичних та практичних відомостей про закономірність будови і взаємозв'язку основних елементів музичного мистецтва, його виражальних засобів;

- впровадження практичних навичок свідомого сприймання і аналізу музики через різні вправи з розвитку музичного слуху і пам'яті з записування нот, ступенів, співу по нотах, ступенях релятивної системи;

- сприяння розширенню музичного кругозору, допомога більш глибокому розумінню музики.

У процесі вивчення курсу в майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти формуються такі професійні компетентності: загально-навчальна, інформаційно-аналітична, комунікативна, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язберезувальна.

Програма має два розділи – «Теорія музичного виховання» та «Методика музичного виховання».

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Навчальний курс передбачає опанування студентами теоретичного та практичного матеріалу про театралізоване дійство, особливості роботи педагога над документальним і художнім матеріалом в процесі написання сценарію, закономірності і прийоми монтажу різножанрових номерів, блоків, епізодів у театралізованому дійстві та психолого-педагогічними вимогами до організатора і постановника театралізованих вистав. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання».

У процесі вивчення курсу увага спрямовується на засвоєнні знань із таких питань: види і жанри драматургії і екранного мистецтва, особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів, форми і методи роботи з кіноматеріалами, засоби логічної та емоційно-образної виразності, тренінги з техніки мовлення, особливості читання вголос оповідання, казки, байки, поезії, драматичних творів.

Мета курсу – розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи, допомога педагогові зробити перші кроки на театральній сцені.

До основних завдань курсу відносимо:

- розроблення нових методичних підходів щодо використання театральних-педагогічних засобів у навчально-педагогічному процесі;
- розвиток елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності;
- ознайомлення з основами сценічного мистецтва;
- формування цілісного театального мислення і розвиток уміння сприймати і аналізувати спектакль;
- ознайомлення з основами екранного мистецтва.

Курс основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання формує такі компетенції, як комунікативна, міжособистісної взаємодії, адаптивна, рефлексивна, етична, інформаційно-комунікаційна та фахові компетентності спеціальності (предметна, психологічна, педагогічна, дидактична, виховна, організаційна, методична, професійно-комунікативна та ін.).